
**PLATBA
PRO PODPORU UDRŽITELNÉHO
HOSPODAŘENÍ S FOSFOREM**

19.06.2023

Ekoschéματα

Obsah

Úvod	3
Podmínky pro poskytnutí platby na hospodaření s fosforem	4
Návrh legislativního textu	4
Sazba dotace	6
Podmínky intervence – strukturovaný přehled	6
Sankce	11
Příklad výpočtu	12

Ekoschémata

Úvod

Nejen dusík (N), ale i fosfor (P) jsou klíčovými prvky pro pěstování rostlin. Trvalý deficit těchto živin může z dlouhodobého hlediska vést k degradaci půdy. Pokud jsou však N a P trvale aplikovány nadměrně, mohou způsobit znečištění povrchových a podzemních vod (včetně pitné vody) i eutrofizaci [1].

Výsledky bilance dusíku a fosforu podle metodiky OECD/EUROSTAT byly zařazeny mezi významné ukazatele pro cíle Zelené dohody, stanovené ve strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ (kontextový ukazatel SZP C.40 Kvalita vody).

Bilance fosforu odhaduje přebytek fosforu, který indikuje celkové potenciální riziko fosforu ze zemědělství pro životní prostředí (vyplavování nebo povrchový smyv do vod) a rovněž akumulaci fosforu v půdě. Přetrvávající deficit fosforu naznačuje potenciální riziko poklesu úrodnosti půdy.

Průměrná zásoba přístupného fosforu na orné půdě ČR činí podle aktuálních výsledků agrochemického zkoušení zemědělských půd (AZZP) 91 mg P.kg⁻¹. Podíl orných půd s nízkou zásobou fosforu, která potřebuje intenzivní hnojení, představuje více než 26,5 % jejich výměry v ČR. Naopak, podíl orných půd s vysokým a velmi vysokým obsahem je zastoupen na 24,3 % výměry.

Fosfor má pro rostliny významné postavení v biochemických reakcích a v přenosu energie, je nezbytný pro tvorbu výnosu a kvalitu sklizené produkce. Pro zajištění výživy rostlin fosforem je obvykle doporučováno aplikovat hnojiva pro udržení určité úrovně zásoby přijatelného fosforu v půdě, aby se fosfor za běžných podmínek nestal limitujícím faktorem pro tvorbu výnosu. Takovou strategii lze nazvat hnojením půdy, tj. udržováním zásoby přijatelného fosforu v kategorii „dobrá“. Aplikované množství fosforu by mělo odpovídat dlouhodobému odběru fosforu sklizněmi [2]. Základní kritéria pro rozhodování o hnojení v ČR poskytuje agrochemické zkoušení zemědělských půd. V současné době dochází k posunu hodnocení kritérií, kdy již i vyhovující obsah reprezentuje optimální zásobu, kterou je třeba pravidelným hnojením pouze udržovat [3].

Pro hodnocení bilance fosforu na úrovni jednoho dílu půdního bloku je důležité dlouhodobé hledisko. V rámci jednoho roku však může poskytnout potřebné základní informace o hospodaření s fosforem i bilance P či stanovení průměrného odběru P za celou výměru zemědělské půdy nebo jednotlivých kultur zemědělského závodu. Dodání fosforu do půdy na konkrétních pozemcích pak již závisí nejen na obsahu přístupného fosforu, ale i na kyselosti půdy, půdním druhu, náročnosti plodin na výživu fosforem a dosahovaných výnosech. S ohledem na omezenou dostupnost fosforu jako strategické suroviny pro výrobu hnojiv, která se již začíná ve světě projevovat, je důležité zvyšovat využití fosforu z dodávaných hnojiv i z půdy. K tomu je třeba využívat vhodných hnojiv, doby a způsobů jejich aplikace, optimálně ve spojení s metodami precizního zemědělství využívajícími pro plošně diferencovanou aplikaci hnojiv údajů z detailních rozborů půdy, příp. z víceletých výnosových map nebo dálkového průzkumu Země. Významné pro optimální výživu rostlin fosforem je i vhodné střídání plodin, včetně pěstování meziplodin, pravidelné organické hnojení a odpovídající vápnění.

Ekoschémata

Citace:

[1] Klír J., Wollnerová J (2021). Bilance fosforu v rostlinné produkci v České republice. Sborník z 27. mezinárodní konference „Racionální použití hnojiv“. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 33–44

[2] Sedlář O., Černý J., Kulhánek M., Suran P., Balík J. (2021). Principy hnojení fosforem. Sborník z 27. mezinárodní konference „Racionální použití hnojiv“. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 77–81

[3] Smatanová M. (2021). Hodnocení zásobenosti orných půd České republiky přístupnými živinami. Sborník z 27. mezinárodní konference „Racionální použití hnojiv“. Česká zemědělská univerzita, Praha, s. 45–50

Podmínky pro poskytnutí platby na hospodaření s fosforem

Návrh legislativního textu

(1) Žadatelem o poskytnutí platby je osoba, která na celkové výměře zemědělské půdě evidované na ni v evidenci využití půdy jako druh zemědělské kultury standardní orná půda používá hnojiva s obsahem fosforu a upravené kaly nejen s ohledem na výživu rostlin fosforem, ale i na udržení půdní úrodnosti a omezení rizika znečištění vod.

(2) Fond poskytne žadateli platbu na hospodaření s fosforem na výměru nejméně 1 hektar standardní orné půdy podle odstavce 1, pokud žadatel

- a) dodrží podmínky stanovené pro jednotlivé druhy zemědělských kultur podle § 12 až 22 nařízení vlády o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům,
- b) v kalendářním roce podání žádosti vhodným způsobem zajistil dodání v průměru na jeden hektar celkové výměry standardní orné půdy množství fosforu odpovídající odběru fosforu v produktech sklizených v kalendářním roce předcházejícím roku podání žádosti, s přihlédnutím k výsledkům rozborů půdy na obsah přístupného fosforu.

(3) Žadatel vede evidenci podle § 9 odst. 7 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, rostlinných biostimulantech a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v elektronické formě a do konce února ji za předešlý kalendářní rok předává ústavu v elektronické podobě ve stanoveném formátu.

(4) Průměrný odběr fosforu jako prvku, dále jen P, v produktech sklizených na standardní orné půdě v kalendářním roce předcházejícím roku podání žádosti se vypočte na základě údajů o výnosech plodin a celkové výměře standardní orné půdy v evidenci předané podle odstavce 3 a platných k termínu 30 dnů po datu povinnosti předání evidence, a údajů o průměrném odběru fosforu plodinami podle přílohy č. 6 k vyhlášce č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv.

(5) Potřeba dodání fosforu v kalendářním roce podání žádosti se stanoví na základě průměrného odběru fosforu dle odstavce 4 a údajů o obsahu přístupného fosforu v půdě uvedených v Registru půdy LPIS k datu povinnosti předání evidence za kalendářní rok předcházející roku podání žádosti, případně zjištěných jiným odpovídajícím způsobem a

Ekoschémata

řádně dokladovaných. Na základě zařazení orné půdy podle obsahu fosforu se pro stanovení potřeby dodání fosforu použijí koeficienty uvedené v příloze č. xx. Výsledný koeficient se vypočte jako vážený průměr na základě zařazení dílů půdních bloků do kategorií podle obsahu přístupného fosforu a vynásobí se jím průměrný odběr fosforu ve sklizených produktech. Skutečné dodání fosforu do půdy v kalendářním roce podání žádosti se hodnotí podle údajů v evidenci předané podle odstavce 3 a platných k termínu 30 dnů po datu povinnosti předání evidence.

(6) Fond žadateli sníží platbu o 50 %, pokud žadatel nesplnil podmínku podle odstavce 2 a dodal v průměru méně fosforu v porovnání s potřebou dodání stanovenou podle odstavce 5, při míře neplnění nejvýše 2 kg P/ha standardní orné půdy.

(7) Fond žadateli platbu neposkytne, pokud žadatel nesplnil podmínku podle odstavce 2 a dodal v průměru méně fosforu v porovnání s potřebou dodání stanovenou podle odstavce 5, při míře neplnění více než 2 kg P/ha standardní orné půdy.

(8) Fond žadateli platbu neposkytne, pokud žadatel nesplnil podmínku podle odstavce 2 a dodal v průměru více fosforu v porovnání s potřebou dodání stanovenou podle odstavce 5, s přebytkem více než 10 kg P/ha standardní orné půdy.

(9) Fond žadateli platbu neposkytne, pokud žadatel nesplnil podmínku podle odstavce 3.

Příloha č. xx: Koeficienty pro stanovení potřeby dodání fosforu¹⁾ podle obsahu přístupného P v půdě

Obsah přístupného fosforu ²⁾	Koeficient
nízký	1,5
vyhovující ³⁾	1,0
dobrý	0,5
vysoký ⁴⁾	0,0
velmi vysoký ⁴⁾	0,0

Vysvětlivky:

¹⁾ Např. při průměrném odběru fosforu ve sklizených produktech ve výši 20 kg P/ha na výměře 200 ha standardní orné půdy a zastoupení půdy s obsahem P nízkým (20 ha), vyhovujícím (50 ha), dobrým (60 ha) a nezjištěným (70 ha) bude mít výsledný koeficient hodnotu 0,90 a průměrná potřeba dodání fosforu bude 18 kg P/ha $((20 \times 1,5 + 50 \times 1,0 + 60 \times 0,5 + 70 \times 1,0) / 200)$. V případě uvedení obsahu živin ve hnojivech nebo upravených kalcích v oxidové formě se přívod živin ve formě prvků zjistí podle následujícího přepočtu: $P = P_2O_5 \times 0,436$.

²⁾ Vyhláška č. 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků

³⁾ Koeficient 1,0 se použije i pro půdu, pro kterou nejsou k dispozici údaje o obsahu přístupného fosforu.

⁴⁾ Je nepřipustné používat minerální hnojiva s obsahem fosforu a upravené kaly.

Ekoschémata

Sazba dotace

Předběžná výše sazby dotace: 200,- Kč/ha
(sazba bude upřesněna po napočtení sazby újmou)

Podmínky intervence – strukturovaný přehled

- druh zemědělské kultury: **standardní orná půda**
- výměra nejméně **1 hektar standardní orné půdy, do intervence nutno zahrnout celou výměru standardní orné půdy žadatele**
- **dodání v průměru na jeden hektar standardní orné půdy množství fosforu odpovídajícího průměrnému odběru P, stanovenému na základě odběru P v produktech sklizených v kalendářním roce předcházejícím roku podání žádosti, s přihlédnutím k výsledkům rozborů půdy na obsah přístupného fosforu (tj. podání žádosti v roce 2024; průměrný odběr fosforu se stanoví podle výnosů v roce 2023, dodání fosforu se hodnotí v roce 2024)**
- vedení evidenci podle § 9 odst. 7 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, rostlinných biostimulantech a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v elektronické formě a do konce února její předání za předešlý kalendářní rok ústavu v elektronické podobě ve stanoveném formátu.
- Žadatel této intervence plní zároveň podmínky základní celofaremní ekoplatby.

§ 9 odst. 7 zákona č. 156/1998 (zákon o hnojivech)

(7) Zemědělství podnikatelé jsou povinni vést evidenci o

a) hnojivech, pomocných půdních látkách, rostlinných biostimulantech a substrátech použitých na zemědělské půdě a lesních pozemcích; tato povinnost se nevztahuje na evidenci vedlejších produktů při pěstování kulturních rostlin, s výjimkou slámy,

b) upravených kalech a sedimentech použitých na zemědělské půdě a

c) výnosu sklizeného hlavního a vedlejšího produktu s výjimkou trvalých travních porostů podle evidence využití půdy podle uživatelských vztahů.

Tato evidence se vede o množství, druhu a době jejich použití podle jednotlivých pozemků, plodin a let a uchovává se nejméně 7 let. Na požádání ústavu jsou zemědělství podnikatelé povinni evidenci předložit a umožnit ověření v ní uvedených údajů.

- Stanovení průměrného odběru fosforu jako prvku (P) – podle údajů za kalendářní rok předcházející roku podání žádosti:
 - výnosy plodin (ve sklizených produktech, a to hlavních i vedlejších)
 - výměra standardní orné půdy

v evidenci podle § 9 odst. 7 zákona č. 156/1998 (zákon o hnojivech) – platných k termínu 30 dnů po datu povinnosti předání evidence, a

Ekoschémata

- průměrný odběr fosforu plodinami (v kg P/t, vztaženo k uvedenému standardnímu obsahu sušiny) podle přílohy č. 6 k vyhlášce č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv (hodnota podle jednotlivých rostlinných produktů, nikoliv hodnota „celkem“).

příloha č. 6 k vyhlášce č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv

Příloha č. 6 k vyhlášce č. 377/2013 Sb.
Průměrný odběr živin plodinami

Plodina	Produkt ¹⁾	Obsah sušiny (%)	Poměr hlavního produktu k vedlejšímu produktu	Průměrný odběr živin ²⁾ (kg/t)		
				N	P	K
Obilniny						
Pšenice potravinářská	ozimá zrna	86		20,4	2,9	3,5
	sláma	91		4,7	0,6	11,1
	celkem		1,0:0,9	24,6	3,4	13,5
Pšenice nepotravinářská	ozimá zrna	86		17,8	2,9	3,5
	sláma	91		4,7	0,6	11,1
	celkem		1,0:0,9	22,0	3,4	13,5
Pšenice jarní	zrna	86		18,1	3,0	3,7
	sláma	91		4,5	0,7	11,6
	celkem		1,0:0,9	22,2	3,6	14,1
Žito	zrna	86		16,2	3,5	5,1
	sláma	91		4,5	1,1	10,7
	celkem		1,0: 1,0	20,7	4,6	15,8
Ječmen ozimý	zrna	86		17,2	3,4	5,1
	sláma	91		5,9	1,0	11,7
	celkem		1,0:0,7	21,3	4,1	13,3
Ječmen jarní sladovnický	zrna	86		15,1	2,8	3,9
	sláma	91		5,9	0,8	13,7
	celkem		1,0:0,6	18,6	3,3	12,1
Ječmen jarní krmný	zrna	86		17,2	2,8	3,9
	sláma	91		5,9	0,8	13,7
	celkem		1,0:0,6	20,7	3,3	12,1
Oves	zrna	86		18,6	4,0	5,1
	sláma	91		6,2	1,6	19,0
	celkem		1,0: 1,1	25,4	5,8	26,0
Tritikale	zrna	86		17,9	3,9	4,6
	sláma	91		5,9	1,0	13,4
	celkem		1,0:0,9	23,2	4,8	16,7
Kukuřice na zrno	zrna	86		15,8	3,5	4,6

Ekoschémata

	sláma	91		9,5	1,2	17,1
	celkem		1,0: 1,0	25,3	4,7	21,7
Čirok zrnový	zrno	91		17,9	2,8	3,3
	sláma	92		6,2	0,7	10,3
	celkem		1,0:0,5	21,0	3,2	8,5
Pohanka	zrno	86		20,7	3,4	6,5
	sláma	91		11,4	3,1	20,6
	celkem		1,0:2,0	43,5	9,6	47,7
Ostatní obilniny na zrno (průměr)	zrno	86		18,0	3,0	4,0
	sláma	91		5,0	1,0	12,0
	celkem		1,0: 1,0	23,0	4,0	16,0
Luskoviny ³⁾						
Hrách	zrno	86		35,9	3,6	8,4
	sláma	86		15,1	1,5	15,1
	celkem		1,0: 1,0	51,0	5,1	23,5
Lupina	zrno	86		55,6	7,0	13,1
	sláma	86		12,1	1,6	15,6
	celkem		1,0: 1,0	67,7	8,6	28,7
Bob	zrno	86		42,4	4,6	10,2
	sláma	86		10,5	0,8	11,3
	celkem		1,0:0,9	51,9	5,3	20,4
Sója	zrno	86		54,6	7,3	18,9
	sláma	86		10,1	1,3	9,6
	celkem		1,0: 1,0	64,7	8,6	28,5
Ostatní luskoviny na zrno (průměr)	zrno	86		40,0	4,0	10,0
	sláma	86		10,0	1,0	11,0
	celkem		1,0: 1,0	50,0	5,0	21,0
Olejníny						
Řepka	semeno	92		34,2	7,2	7,9
	sláma	86		6,9	1,3	11,6
	celkem		1,0:2,2	49,4	10,1	33,4
Slunečnice	semeno	92		28,0	7,0	19,9
	sláma	86		9,5	2,1	39,6
	celkem		1,0: 1,8	45,1	10,8	91,2
Mák	semeno	92		33,2	7,6	8,2
	sláma	86		8,6	0,9	19,1
	celkem		1,0:2,8	57,3	10,1	61,7
Hořčice	semeno	92		50,0	7,7	7,7
	sláma	86		7,1	1,7	21,1
	celkem		1,0: 1,5	60,7	10,3	39,4
Len	semeno	92		33,6	6,6	8,3
	stonky	86		5,3	1,4	12,1

Ekoschémata

	celkem		1,0:1,5	41,6	8,7	26,5
Lnička setá	semeno	92		24,9	4,6	5,8
	sláma	86		9,5	1,7	14,1
	celkem		1,0: 1,0	34,4	6,3	19,9
Ostatní olejniny a další plodiny na semeno (průměr)	semeno	92		33,0	7,0	8,0
	sláma	86		6,0	1,5	17,0
	celkem		1,0:1,5	42,0	9,3	33,5
Okopaniny						
Brambory rané	hlízy	18		3,0	0,5	4,4
	nať	12		2,3	0,2	2,8
	celkem		1,0:0,3	3,7	0,6	5,2
Brambory ostatní	hlízy	22		3,5	0,5	4,5
	nať	15		2,8	0,2	4,0
	celkem		1,0:0,2	4,1	0,5	5,3
Cukrovka	bulvy	23		1,8	0,3	2,0
	chrást	15		4,0	0,4	4,5
	celkem		1,0:0,4	3,4	0,5	3,8
Krmná řepa	bulvy	17		1,4	0,3	1,3
	chrást	15		2,8	0,4	4,0
	celkem		1,0:0,4	2,5	0,5	2,9
Ostatní okopaniny (průměr)	hlízy, bulvy	22		2,5	0,4	3,5
	nať, listy	15		3,0	0,4	4,0
	celkem		1,0:0,3	3,4	0,5	4,7
Jednoleté pícniny						
Kukuřice na siláž	zelená hmota	35		4,7	0,7	4,4
Čirok	zelená hmota	35		4,4	0,7	4,0
Ostatní obilniny na zeleno	zelená hmota	17		4,4	0,6	4,7
Hrách krmný ³⁾	zelená hmota	17		4,6	0,6	3,7
Luskovinoobilní směs ³⁾	zelená hmota	17		4,7	0,5	4,2
Slunečnice roční	zelená hmota	17		4,0	0,7	4,1
Krmná kapusta	zelená hmota	17		4,8	0,6	5,7
Řepka na krmení	zelená hmota	17		5,1	0,7	5,4
Hořčice bílá	zelená hmota	17		5,7	0,4	4,0
Ptačí noha ³⁾	zelená hmota	17		3,8	0,5	3,3

Ekoschémata

Ostatní jednoleté pícniny (průměr)	zelená hmota	17		4,0	0,6	4,5
Víceleté pícniny						
Jetel ³⁾	seno	85		24,1	2,0	17,9
Vojtěška ³⁾	seno	85		28,3	2,3	18,2
Jetelot:ráva ³⁾	seno	85		21,8	2,0	19,0
Vojtěškotráva ³⁾	seno	85		21,1	2,8	19,8
Trávy s jetelovinami ³⁾	seno	85		20,4	3,0	23,0
Trávy na orné půdě	seno	85		21,7	2,6	20,8
Louky a pastviny	seno	85		18,6	2,1	16,2
Jeteloviny na semeno ³⁾	semeno	91		55,0	6,4	5,8
	omlatky	91		15,0	1,3	22,8
	celkem		1,0 : 8,0	175,0	16,8	188,2
Trávy na semeno	semeno	91		23,4	3,6	5,8
	omlatky	91		15,8	1,4	22,8
	celkem		1,0 : 8,0	149,8	14,8	188,2
Zelenina (pouze hlavní produkt)						
Celer				3,0	0,9	5,0
Cibule				2,0	0,4	1,7
Kapusta hlávková				3,5	0,5	3,3
Kedluben				3,0	0,4	3,7
Květák				3,5	0,5	3,3
Mrkev				2,0	0,4	3,7
Okurky				2,0	0,4	4,2
Rajče				1,8	0,3	2,9
Řepa salátová				3,0	0,7	4,2
Špenát				4,0	0,6	5,8
Zelí				3,0	0,4	2,7
Ostatní zelenina (průměr)				2,5	0,4	4,0

Vysvětlivky:

¹⁾ Hodnota „celkem“ vyjadřuje odběr živin v hlavním produktu (zrno, semeno, hlízy, bulvy) a vedlejším produktu (sláma, nať, chrást), v přepočtu na jednu tunu hlavního produktu.

²⁾ Odběr živin vyjádřený v prvcích (N, P, K) v přepočtu na jednu tunu produktu při uvedeném standardním obsahu sušiny, u víceletých pícnin sklizených na píci v přepočtu na seno.

³⁾ U luskovin a jetelovin, včetně jejich směsí s jinými plodinami, se s ohledem na přívod dusíku symbiotickou fixací potřeba hnojení dusíkem nestanoví podle celkové potřeby dusíku porostu.

- **Potřeba dodání fosforu v kalendářním roce podání žádosti se stanoví na základě průměrného odběru fosforu – rok 2023 (výnos plodiny, výměra plodiny a odběr P plodinou) a údajů o obsahu přístupného fosforu v půdě uvedeného v LPIS (k termínu 30 dnů po datu povinnosti předání evidence, tj. 31/03 roku podání žádosti), tj. k datu 31/03/2024**

Ekoschémata

- Na základě zařazení orné půdy podle obsahu fosforu se pro stanovení potřeby dodání fosforu použije koeficient 1,50 při nízkém obsahu, koeficient 1,00 při vyhovujícím nebo nezjištěném obsahu, koeficient 0,50 při dobrém obsahu a koeficient 0,00 při vysokém a velmi vysokém obsahu přístupného fosforu, kde je nepřípustné používat zejména minerální hnojiva s obsahem fosforu a upravené kaly.
- Výsledný koeficient se vypočte jako vážený průměr na základě zařazení dílů půdních bloků do kategorií podle obsahu přístupného fosforu a vynásobí se jím průměrný odběr fosforu ve sklizených produktech. Skutečné dodání fosforu do půdy v kalendářním roce podání žádosti se hodnotí podle údajů v evidenci předané a platných k termínu 30 dnů po datu povinnosti předání evidence.

Sankce

Sankce – bilanční přebytek P/ha standardní orné půdy a neplnění povinnosti vedení evidence:

- **0 kg P/ha - 10 kg P/ha standardní orné půdy = splnění podmínky**
- **Max -2 kg P/ha standardní orné půdy = - 50 % platby**
- **-2 kg+ P/ha – 10 kg+ P/ha standardní orné půdy = neposkytnutí platby**
- **Nesplnění podmínky vedení evidence v elektronické formě a jejího předání (zákon o hnojivech)**
- **Fond žadateli sníží platbu o 50 %, pokud žadatel nesplnil podmínku (množství fosforu odpovídající průměrnému odběru fosforu v produktech sklizených – stanoveno podle výnosů v roce 2023 vs. výsledky rozborů půdy na obsah přístupového fosforu) a dodal v průměru méně fosforu v porovnání s potřebou dodání fosforu, při míře neplnění nejvýše 2 kg P/ha standardní orné půdy.**
- **Fond žadateli platbu neposkytne, pokud žadatel nesplnil podmínku (množství fosforu odpovídající průměrnému odběru fosforu v produktech sklizených – stanoveno podle výnosů v roce 2023 vs. výsledky rozborů půdy na obsah přístupového fosforu) a dodal v průměru méně fosforu v porovnání s potřebou dodání fosforu, při míře neplnění více než 2 kg P/ha standardní orné půdy.**
- **Fond žadateli platbu neposkytne, pokud žadatel nesplnil podmínku (množství fosforu odpovídající průměrnému odběru fosforu v produktech sklizených – stanoveno podle výnosů v roce 2023 vs. výsledky rozborů půdy na obsah přístupového fosforu) a dodal v průměru více fosforu v porovnání s potřebou dodání, s přebytkem více než 10 kg P/ha standardní orné půdy.**
- **Fond žadateli platbu neposkytne, pokud žadatel nesplnil podmínku vedení evidence v elektronické formě a jejího předání dle zákona o hnojivech.**

Ekoschémata

- V případě uvedení **obsahu živin ve hnojivu v oxidové formě se přívod živin ve formě prvků zjistí podle následujícího přepočtu: $P = P_2O_5 \times 0,436$.**

Příloha č. xx: Koeficienty pro stanovení potřeby dodání fosforu¹⁾ podle obsahu přístupného P v půdě

Obsah přístupného fosforu ²⁾	Koeficient
nízký	1,5
vyhovující ³⁾	1,0
dobrý	0,5
vysoký ⁴⁾	0,0
velmi vysoký ⁴⁾	0,0

Vysvětlivky:

- ¹⁾ Např. při průměrném odběru fosforu ve sklizených produktech ve výši 20 kg P/ha na výměře 200 ha standardní orné půdy a zastoupení půdy s obsahem P nízkým (20 ha), vyhovujícím (50 ha), dobrým (60 ha) a nezjištěným (70 ha) bude mít výsledný koeficient hodnotu 0,90 a průměrná potřeba dodání fosforu bude 18 kg P/ha $((20 \times 1,5 + 50 \times 1,0 + 60 \times 0,5 + 70 \times 1,0) / 200)$. V případě uvedení obsahu živin ve hnojivech nebo upravených kalech v oxidové formě se přívod živin ve formě prvků zjistí podle následujícího přepočtu: $P = P_2O_5 \times 0,436$.
- ²⁾ Vyhláška č. 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků
- ³⁾ Koeficient 1,0 se použije i pro půdu, pro kterou nejsou k dispozici údaje o obsahu přístupného fosforu.
- ⁴⁾ Je nepřipustné používat minerální hnojiva s obsahem fosforu a upravené kaly.

Příklad výpočtu

Na příkladu níže je postup pro automatické výpočty z odevzdané elektronické evidence (centrální úložiště) a výsledků AZPP v LPIS, generovaných pro každý subjekt:

krok 1) automatické stanovení odběru P za kalendářní rok 2023:

- hodnotí se výnosy z předané evidence za rok 2023, ve stavu na konci února 2024
- bez ohledu na užitkový směr (tam se mění jen obsah dusíku)
- pokud není v evidenci u sklizených produktů uveden obsah sušiny, automaticky se použije normativní obsah sušiny z vyhl. č. 377/2013 Sb.
- pokud je uveden odlišný obsah sušiny, třeba u píce, přepočte se výnos na normativní obsah sušiny (např. ze senáže na seno)
- průměrné obsahy fosforu v produktech při normativní sušině (již bylo připraveno v rámci číselníků MZe, z vyhl. č. 377/2013 Sb.)

Ekoschémata

- příklad:

- 20 ha ječmen jarní sklizeno jen zrno, 7 t/ha, obsah 2,8 kg P/t, odběr 392 kg P
- 30 ha jetel senáž 21 t/ha (součet všech sečí), zjednodušený přepočít na seno $21/3 = 7$ t/ha (nebo přesnější přepočít trojčlenkou ze sušiny 35 % na sušinu 85 %), obsah 2 kg P/ha, odběr 420 kg P
- další plodiny na 150 ha R, odběr 3 188 kg P
- celkem 200 ha R, celkový odběr 4 000 kg P, průměrný odběr 20 kg P/ha R

krok 2) automatický výpočet průměrného nahrazovacího koeficientu

- 200 ha standardní orné půdy
- dle AZZP (nebo údajů zjištěných jiným odpovídajícím způsobem a řádně dokladovaných – příloha k jednotné žádosti) ke konci března 2023 (termín odevzdání evidence do konce února + 1 měsíc na kontrolu a případné opravy): zastoupení půdy s obsahem P nízkým (20 ha), vyhovujícím (50 ha), dobrým (60 ha) a nezjištěným (70 ha)
- výsledný koeficient má hodnotu $0,90 = (20 \times 1,5 + 50 \times 1,0 + 60 \times 0,5 + 70 \times 1,0) / 200$
- průměrná potřeba navrácení fosforu v roce 2024 bude 18 kg P/ha ($0,9 \times 20$)

krok 3) rozhodování žadatele

- zemědělec zjistí v úložišti (duben 2024?) odezvu za svou podanou evidenci – kolik by měl v roce 2024 vracet fosforu (z kroku 2)
- informaci si mohou zjistit všichni nad 20 ha z.p.
- ti pod 20 ha se o této dotaci dozvědí v létě 2023 a pokud ji budou chtít, budou muset poslat evidence za 2023 a 2024 také
- žadatel zváží, zda se v květnu 2024 k tomu přihlásí, pak bude muset do konce února 2025 odevzdat evidenci za rok 2024, bez ohledu na velikost podniku (za rok 2024 se bude muset evidence odevzdávat asi jen nad 200 ha)

krok 4) automatický výpočet dodání fosforu na využívanou výměru R v roce 2024

- součet dodaného celkového fosforu ve vstupech (minerální hnojiva, statková hnojiva, organická hnojiva, organominerální hnojiva, upravené kaly)
- údaje z předané evidence za rok 2024, ve stavu na konci března 2025 (termín odevzdání evidence do konce února + 1 měsíc na kontrolu a případné opravy)
- údaje v samostatném přehledu dokladující produkci statkových i organických hnojiv a nabytí hnojiv obsahujících fosfor nebo upravených kalů použitých na standardní orné půdě v kalendářním roce 2024
- výpočet průměrného dodání kg P/ha R
- příklad:

Ekoschéματα

- výměra R 190 ha (10 ha vydáno), celkový přívod 4 180 kg P, průměrně 22 kg P/ha = v limitu (18–28 kg P/ha),
- pokud by bylo dodáno v průměru 16–18 kg P/ha bylo by krácení o 50 %
- pokud by bylo dodáno méně než 16 a více než 28 kg P/ha, dotace by byla nulová

Obecně: V roce 2024 bude na jednotlivých pozemcích žadatel hnojit podle půdních podmínek a potřeby rostlin, ale na půdách s vysokým a velmi vysokým obsahem P by neměl hnojit minerálními hnojivy s obsahem P a používat upravené kaly, to však nebude pod sankcí z ekoschémat, je to věc zákona o hnojivech a plánů používání upravených kalů, které schvaluje a kontroluje ÚKZÚZ.